KVINNORNAS TIDNING

N:o 38. 2:dra årg. 17 September 1922.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm. sista sidan 20 öre pr mm. Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris: Helår Kr. 6:— ½ år Kr. 3:75. Lösnummer 15 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
Är den fattige fortfarande rättslös? Av jur. kand. Hilma Hansson-Söderquist.
Ropet på mor. Av F. C.
Lyckan.
Den gifta kvinnans arbete utanför hemmet.
Paul Géraldy. Av fil. kand. Signe Lindberg.
Gå ej genom livet utan att leva.
Teaterspalten.
Ett rosenkåseri. Av H. A.
Människoätaren Bacill. Av A. C.
»Bröllopsdagar».
För vems skull?
Det är klokt att leva i Sparta.
Elden är lös!
Vaktombytet. Av Crayon.
M. M.

Utlandskrönika
i sammandrag.

Den gångna veckan har i utrikespolitiskt hänseende varit kritisk.

De skadeståndsförhandlingar, vilka förts mellan Tyskland och belgiska regeringen som ententens ombud hava blivit resultatlösa. Tyskland synes nämligen icke kunna godkänna det belgiska kravet att tyska skattkammarbevis skola utställas för de den 15 aug. och 15 sept. förfallna skadeståndsbeloppen samt att Tyskland, som säkerhet för dessa skuldsedlar, skall göra en motsvarande gulddeposition i en av belgiska regeringen godkänd bank. Hoppet om en för hela världen gagnelig uppgörelse i godo torde därför åter få skrinläggas. Frågan går sedan till skadeståndskommissionen i Paris. Och som nästa instans står den sabelskramlande franska regeringen med sitt hot om militära kraftåtgärder mot det vapenlösa Tyskland. I sanning en heroisk hållning!

Hur allvarligt det tyska problemet än är har det dock under den gångna veckan fullständigt undanskymts av Orientfrågan, vilken plötsligt trätt i förgrunden, hotande, oroväckande.

Låt oss i största möjliga korthet rekapitulera det stycke historia, ur vilket de nu timade händelserna leda sitt ursprung.

Under kriget kämpade, som bekant, Turkiet mot ententen och värjde sig framgångsrikt. Det rycktes dock med i det stora nederlaget och fick liksom de förbundna länderna fredsvillkoren dikterade för sig, orimligt hårda villkor: avväpning, svindlande skadeståndsbelopp och ofantliga landavträdelser, av vilka lejonparten gick till Grekland som belöning för de tjänster detta land under ledning av konseljpresidenten Venizelos gjort ententen. De allierade makternas trupper voro herrar i Konstantinopel, och den turkiske sultanen med regering underskrev de fruktansvärda fredsvillkoren. Freden godkändes emellertid aldrig av det turkiska folket, som i stället reste ett väpnat motstånd mot ententen. En ny turkisk regering, för vilken Kemal Pascha trädde i spetsen, utropades och tog sitt säte i Angora. Denna händelsernas utveckling hotade att beröva grekerna de dem tillerkända turkiska landområdena, framförallt de i Mindre Asien. Det gällde därför att med vapenmakt genomtvinga besittningstagandet. Konung Konstantin, som under Venizelos maktperiod levat i landsflykt men återkommit till Grekland, kallade folket till vapen för att realisera den stolta drömmen om ett Stor-Grekland, och en stark grekisk här överfördes till Mindre Asien. I de första bataljerna med kemalisttrupperna följde vapenlyckan de grekiska färgerna, och betydande landvinningar gjordes. Efter hand blevo segerbulletinerna sparsammare, och till sist kom endast med långa mellanrum meddelande om en eller annan skärmytsling, vittnande om att kriget ännu icke helt upphört. Under tiden fördes Orientfrågan, det turkisk-grekiska mellanhavandet, på tal vid olika ententekonferenser och debatterades livligt, understundom hetsigt i världspressen, framstående som ett nog så farligt tvisteämne mellan England och Frankrike. Det förstnämnda landet, för vilket ett starkt Turkiet med hänsyn till det engelska orientväldet, måste anses innebära en betydande olägenhet, har skänkt Grekland sina sympatier och väl även sitt verksamma stöd, under det att Frankrike, vilket alltid tidigare, världskrigsperioden undantagen, stått i synnerligen vänskaplig relation till Turkiet, upprätthållit denna tradition och enligt förljudande t. o. m. ställt tanks och artilleri till kemalisternas förfogande.

Och nu har det grekisk-turkiska kriget åter blossat upp, turkarne stå som segerherrar, grekerna äro slagna och deras välde i Mindre Asien störtat.

Vad skall nu följa? Ingen kan förutsäga. Kanske en turkisk framstöt mot Balkan med ett försök att erövra Konstantinopel och sunden samt de förlorade europeiska landområdena. Ett är visst, de turkiska segrarne hota viktiga engelska intressen liksom de utgöra ett hot och en fara för grannfolken. Telegrafen mäler också om militära förberedelser både av England och av samtliga Balkanstater, liksom även om en viss av orientproblemet framkallad spänning mellan Frankrike och Britannien.

En god nyhet har veckokrönikan — det utarmade Österrike har erhållit löfte om ett internationellt lån, c:a 270 miljoner stort.

Arbetet.

"Arbetsstriderna" är en stående rubrik i dagspressen — var god se efter! Vadan all denna oro inom den industriella världen?

En engelsk expert på arbetsproblemet, Sir Lynden Macassey, har utgivit en avhandling i ämnet ur vilken vi återgiva ett par satser, värda att begrundas:

"Den moraliska plikten gent emot arbetet synes i våra dagar hava omvandlats till en plikt — att göra så litet som möjligt för lönen."

"Förr i världen arbetade människorna för egen fördels skull, i våra dagar äro de böjda att låta bli att arbeta av fruktan för att de därmed skulle kunna gagna andra."

Är den fattige fortfarande rättslös?

Av Jur. kand. ***Hilma Hansson-Söderquist.***

Fattiga människor behöva mer än andra ta vara på sina rättigheter i förmögenhetsrättsligt och övriga avseenden. Hur ofta få de dock icke på grund av sin fattigdom avstå därifrån! Själva ha de ej förmågan att bevaka sin rätt och föra sin talan inför domstol, och det är dyrbart att anlita advokat. På sista tiden har emellertid en förändring till det bättre inträtt för den obemedlade som behöver rättshjälp, nämligen med inrättandet av de offentliga rättshjälpsanstalterna och införandet av lagen om fri rättegång. Den juridiska hjälp som erbjudes på de förstnämnda kan naturligtvis ej bli så personlig som hos den privata advokaten, men är dock rätt så effektiv. Den rättshjälp som den obemedlade har tillgång till enligt lagen om fri rättegång hotar däremot att bli tämligen ineffektiv, vilket framgår av följande. Enligt lag av den 19 juni 1919 har varje person som saknar medel till gäldandet av kostnaderna får en rättegång endast att till vederbörande domstol ställa en ansökan om fri rättegång åtföljd av en av honom ifylld uppgiftsblankett som finns att få på ifrågavarande domsagas kansli, hos kyrkoherde, roteman, stadsfiskal e. d. Om uppgifterna i nämnda blankett äro tillfredsställande och bestyrkta av offentlig myndighet eller annan trovärdig person beviljas vanligen fri rättegång. Detta innebär ej blott att den obemedlade själv slipper gälda vittneslöner och får alla protokoll gratis utan även att han på statens bekostnad får rättegångsbiträde och det just den person som han i ansökningen föreslår för såvitt domstol icke anser särskilda skäl föreligga att avvika från förslaget. Emellertid kan, även om förutsättningarna i övrigt föreligga för erhållandet av fri rättegång, den fria rättshjälpen enligt förevarande lag blir rätt så illusorisk, beroende på att dess bestämmelser giva domstolarna en vidsträckt diskretionär prövningsrätt. De icke blott ha rätt att såsom nyss angivits, låt vara i undantagsfall, tillsätta annat ombud än som föreslagits. Enligt § 2 kunna de dekretera att intet som helst rättegångsbiträde är erfoderligt för parts talan. Domstolarna skola också pröva om hörandet av åberopade vittnen är nödvändigt för målets utredning. Endast för den händelse att detta anses vara förhållandet går vittnesersättningen ut av allmänna medel. Emellertid beror det framför allt på hur ersättningen av allmänna medel till det av staten förordnade ombudet utdöms, ifall den obemedlades rätt till fri rättegång skall bli effektiv eller ej. Utmätes detta arvode för snålt kan naturligtvis en rättsbildad, något så när kvalificerad advokat, icke i längden åtaga sig fria rättegångar, till skada för den obemedlade, som får nöja sig med i bästa fall sakförare, av vilka icke alla åtnjuta det bästa anseende och ha kompetensen att föra sin klients talan. Hur är nu domstolarnas praxis ifråga om utdömandet av ersättning att utgå av allmänna medel till rättegångsbiträden, som förordnats enligt lagen om fri rättegång? Ja, tyvärr, måste man säga att den ersättning som bjuds vanligen är underbetalning. Skickliga Stockholmsadvokater t. ex. som rest till avlägsna delar av landet på ting hava tillerkänts 25 kr. i arvode pr tingsinställelse, ja, det har t. o. m. hänt att en häradsrätt underlåtit att utdöma någon som helst ersättning åt Stockholmsombud, naturligtvis under försök att motivera detta med alla möjliga juridiska spetsfundigheter. Då man betänker att det förordnade ombudet i fria rättegångar dessutom icke, som annars är vanligt bland advokater, får sitt arvode i förskott utan i regel i efterskott vid rättegångens slut, förstår man att det icke är lockande för en advokat att åta sig ett mål enligt lagen om fri rättegång. De duktiga män som utarbetade lagen om fri rättegång menade förvisso att en effektiv juridisk hjälp skulle beredas den obemedlade. Emellertid blir den fattige i stort sett fortfarande rättslös om domstolarna fortsätta den praxis på vilken de slagit in i fråga om tillmätandet av arvoden åt ombud, förordnade enligt lagen om fri rättegång. Först när denna ersättning i beloppet närmar sig något så när en advokats vanliga erhållna betalning för sitt arbete, upphör den fria rättshjälpen att vara illusorisk. Principen om sparsamhet med statens medel är nog tilltalande. Emellertid frågar man sig varför den skall åberopas just när det gäller att förhjälpa den fattige till sin rätt.

Ropet på mor.

Av ***F. C.***

Det är nu fyra decennier sedan jag i Slottsskogen blev vittne till en episod — vardaglig nog, fruktar jag — vars intryck aldrig hunnit förblekna, därför att det så ofta förnyats genom liknande händelser.

Det var söndag, högsommar med strålande solsken och rikaste blomsterprakt, och en publik i feststämning, högtidsklädda barn i munter lek, följda av föräldrarnas stolta blickar. Plötsligt avbrytes den allmänna feststämningen av ett barns förtvivlade skri: Mamma, mamma! — En liten gosse om nio eller tio år rusar med ett wienerbröd i handen utför vägen från Malmgårdens restaurang. En vredgad mansröst ropar på polis, och en sådan kommer hastigt framspringande, griper barnet om armen och leder bort det och de förtvivlade ropen på mamma dö småningom bort.

Den senaste påminnelsen om episoden i Slottsskogen hade jag för ett par veckor sedan vid ett ärende hos detektivavdelningen i polisverkets byggnad vid Spannmålsgatan, då jag vid passerandet av ett rum på väg in till chefen hörde gråt bakom ett förhänge. Bredvid detta stod en detektivkommissarie. Mitt besök hade kanske avbrutit förhöret med den gråtande flickan bakom förhänget. Här var också en som behövde mor, en moders hjärta att gråta ut vid, en moders hand att trygga sig vid. Det modershjärta som varje god och förståndig kvinna äger i sin förståelse av mänsklig sorg och nöd, och som ingen poliskommissarie i världen — hur god och välmenande, erfaren och juridiskt bildad han än må vara — *kan* åstadkomma, därför att denna egenskap är medfödd och av speciellt kvinnlig natur.

"Kvinnans plats är i hemmet", heter det. Låt oss ändra denna trosartikel till "Kvinnans plats (liksom mannens) är överallt där hon kan vara till nytta", särskilt där lidande och nöd finnas, överallt där ropet på "mor" höres.

När skall samhällsmoderligheten bli erkänd som en nödvändig faktor vid skapandet och tillvaratagandet av människovärden och människolycka för de många?

Lyckan.

Lycklig är den, som Zevs.
Lagom givit med sparsam hand.
Horatius.

*

De flesta av oss äro endast lyckans samtida; vi höra henne omtalas runt omkring oss, men vi dö, utan att hava gjort hennes bekantskap.
O. Pirmez.

*

All lycka måste köpas med smärta. För den sanna lyckan betalar man köpesumman, innan man erhåller den; för den falska efteråt.
J. Foster.

*

När himlen är beständigt klar
Gror tistel blott och törnetagg,
Men allting trivs
När ömsom givs
Blåst, solsken, moln och kulna dar.
U. Rudenschöld.

*

Lyckan narrar stora, små,
Leker med guldtärning.
Bästa örngått du kan få
Är fullbordad gärning.
B. S. Ingeman.

*

Vår lycka beror ej på ombyte av ställning, utan på ombyte av sinnelag.
F. Lobstein.

*

De tre stora grundvillkoren för livets lycka äro: något att göra, något att älska, något att hoppas.
F. Chalmers.

*

När lyckan vänder oss ryggen, är hon ej den enda, som gör det.
J. Petit-Senn.

*

Det är lycka, då man har allt vad man önskar, men det är större lycka att icke önska sig mera än man har.
H. Zschokke.

Den gifta kvinnans arbete utanför hemmet.

Den fråga, som inneslutes i rubriken här ovan, har ju tidigare behandlats av "Kvinnornas tidning" i några utredande läsvärda artiklar och återfinnes även i den nyligen "under strecket" införda kvinnliga självbekännelsen, rubricerad "Ett för högt pris?"

Det tyckes som om denna fråga just nu skulle vara synnerligen aktuell. Den sysselsätter icke blott kvinnotidningarne, utan även författarne hava i densamma funnit ett tacksamt romanstoff. Nu senast har en engelsk förf. Mr Hutchinson behandlat ämnet i en bok betitlad *"This freedom"*. Jag har sett den lovordad i åtskilliga engelska tidningar och karaktäriserad som just "ett ord i rättan tid", men däremot får den underbetyg av den engelska kvinnotidningen The Woman's Leader".

Vad romanen vill bevisa, anmärker tidningen i fråga, är att om en gift kvinna arbetar utanför hemmet — *gå hennes barn under!* Hon må ordna det aldrig så klokt, anstränga sig aldrig så, det sakförhållandet att hon tillbringar sina förmiddagar borta från hemmet kommer med nödvändighet att fördärva barnens moral och att gå förödande ut över deras känsloliv! Och hennes make kommer att sitta med ansiktet begravt i händerna, klagande: "Jag har dock rätt till ett hem!"

Ja, detta är kontentan av innehållet i This freedom liksom av innehållet i alla andra modärna romaner uppbyggda på samma ämne.

The Woman's Leader vill gentemot mr Hutchinson göra gällande att den föreliggande frågan är alltför komplicerad för ett så summariskt domslut som hans. Man kan icke för mängden av olikartade fall finna en för alla giltig huvudregel. Här liksom på alla andra områden måste man taga hänsyn till de olika faktorer, som spela in i varje särskilt fall. Om en gift kvinna skall upptaga eller fortsätta förvärvsarbetet och vilken inverkan detta kommer att ha på hemmet beror på en massa omständigheter: på henne själv, hennes make, på arbetets beskaffenhet, på barnen, på den ekonomiska ställningen, på den vederbörande kvinnans hälsa, krafter och temperament, på hennes och de övriga familjemedlemmarnas ålder o. s. v. Det enda man med absolut visshet kan säga är att här är det ingen annan än kvinnan själv som kan och äger rätt att fälla utslaget. Ingen annan har befogenhet att bestämma över henne, beskära hennes handlingsfrihet. Hon är en fri och självständig varelse.

I detta påstående ligger icke något underkännande av barnens rätt. Så långt vi kunna se tillbaka i tiden och så långt vi kunna skåda framåt har barnets rätt haft och skall den ha sitt säkraste värn i kvinnans hjärta. Män må tala, och

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel högsta gällande ränta

Telegramadress "Kreditbolaget"

BRAND- OCH LIF-FÖRSÄKRINGS-AKTIE-BOLAGET SVEA

Göteborg
meddelar
Brand- o. Avbrottsförsäkring
samt
Liv-, Livränte- och Kapitalförsäkring.
OBS.! Sveas förmånliga BARNFÖRSÄKRINGAR!
INBROTTSFÖRSÄKRA i Sveas dotterbolag ASTREA.

Nordiska Handelsbanken
Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.
Egna fonder: Kr. 72,650,000:—
Fullständig bankrörelse.
Notariatavdelning.
Förvaltar enskildas och kassors värdehandlingar mot billig avgift.

»Gubbens»
konserver rekommenderas.
Specialiteter:
Gubbens Ostronanjovis
Gubbens Kalasbullar

Skjort-BLUSAR
uti
TVÄTTSIDEN, POPELIN, YLLE och SCHANTUNG
Obs.! Egen tillverkning.
Tillförlitliga modeller.
BILLIGA PRISER hos
Friberg & Anderson
1 Kungsportsplatsen 1
Telefon 7235. Telefon 7285.

HALLBERGS
Kungl. Hovjuvelerare.
Bästa varor och billigaste priser. Skandinaviens största fabrik för Juvel-, Guld-Silver- och Nysilverarbeten.

Kerstin Lindahls
BLOMSTERAFFÄR
Korsgatan 4, Telefon 8462
Rekommenderas!

A.-B.
Herkules Skodon,
Kungsgatan 45. Tel. 1900.
Rikt urval. Billigaste priser.

Gå ej genom livet utan att leva.

Lord Ernle, f. eng. jordbruksminister, höll för någon tid sedan ett spirituellt och fängslande föredrag för studenterna vid Birchbeek College över konsten att leva.

"Uppfostran har", betonade han därvid, "många mål, vilka alla skulle kunna sammanfattas i ett enda ord: *liv*. Uppfostrans mission är att lära oss leva, och det är en livslång process. Vi äro mänskliga varelser, och som sådana måste de flesta av oss lära sig att förtjäna sitt livs uppehälle, innan vi kunna lära oss att leva. Men en uppfostran, som är uteslutande ägnad att fostra för ett yrke, för affärer, uteslutande avsedd att sätta oss i stånd att förtjäna vårt uppehälle, med den komma vi inte långt. Den kan lämna oss, och den *gör* det också ofta, nästan alldeles på samma punkt, erfarenheten undantagen, där vi befunno oss i vår tidiga barndom.

Naturligtvis ha studierna en praktisk nytta med sig. De ha betydelse för vår professionella utbildning. De äro medel fram till ett personligt mål. De tjäna det medfödda intresset, vår personliga lycka och framgång. De sätta oss t. ex. i stånd att genomgå de examina, som påtrycka oss en stämpel av kompetens. De öppna för oss nya banor. De förbättra våra utsikter till avancement. De öka vårt värde på arbetsmarknaden. Låt oss ej underskatta dessa fördelar. Men, om detta är allt, så ha våra studier förfelat det högsta målet.

Varje uppfostran bör utgöra en förberedelse, en träning och en eggelse för oss att bli våra egna uppfostrare. Våra studier bliva värdelösa i fråga om det högsta syftet, om de ej hos oss väcka törst efter mera vetande, vare sig detta är till gagn i vårt yrke eller ej. Om de ej öka vår känsla av det inre behovet av andlig och sedlig utveckling, vare sig denna utveckling banar vägen till världslig framgång eller ej.

Vad som, från denna synpunkt sett, är av vikt, är ej vad vi veta, utan vad vi vilja veta och äro beslutna att skaffa oss kunskap om; inte vilka böcker vi läst, utan vilka vi läsa nu och framdeles ämna läsa; inte våra talanger utan vad vi sträva efter, vad som kan entusiasmera oss. Inte våra kunskaper alltså, utan våra intressen. Vårt livs utveckling kommer att bero ej av vårt vetande utan av våra sym- och antipatier, vår smak, våra tycken.

Vi måste förtjäna vårt uppehälle, och uppfostran är en hjälp härvidlag. I ordets trängre bemärkelse är det vår 'kallelse' att vara läkare, advokater, bokhållare, ingenjörer eller något annat. Men i ordets sannare och djupare betydelse är det vår kallelse att vara män och kvinnor samt medborgare i vårt land. Som män och kvinnor ha vi liv att leva, och en god uppfostran lär oss att leva liv, som äro fullare, djupare, rikare, mera intressanta och mera gagneliga. Den hjälper oss att utveckla alla våra anlag. Den lär oss att ej förbise några av våra andliga eller sedliga hjälpkällor. Den hjälper oss att växa upp till vår fulla längd som män och kvinnor.

Som medborgare ha vi plikter att fullgöra mot oss själva och samhället, och all uppfostran, som är värd detta namn, bör ej endast träna oss till att göra det bästa bruk av de timmar vi tillbringa på kontor och fabrik utan även till att klokt och värdigt bruka våra lediga stunder, till en renande, upplyftande, förädlande användning av den tid, då vi äro våra egna herrar och kunna giva fritt spelrum åt våra böjelser, tycken, intressen.

Vi leva i oroliga tider. Hoppet om lugn ligger i uppfostran. Inte i uppfostran i den inskränkta bemärkelsen av träning för ett yrke, utan i träningen för livet såsom män och kvinnor och medborgare. Även arbetarne böra göras delaktiga av en högre uppfostran. De äro utledsna vid yrkesskolor och tekniska institut, som endast bibringa dem större yrkesskicklighet, och önska allmänbildning, att fostras till människor och medborgare.

Otaliga män och kvinnor gå genom livet utan att verkligen leva. De må vara än så utmärkta arbetsgivare, än så förträffliga arbetstagare; de må betala sina skatter till stat och kommun till punkt och pricka; men ena hälften av deras natur är död och förfrusen. Deras fantasi har aldrig blivit odlad, deras slumrande anlag ej uppväckta, deras bundna intressen ej frigjorda. Deras synkrets är trång, inskränkt av det medfödda intresset för deras egna personer, deras egen fördel.

Obrukade förmögenheter förvandlas till obrukbara. Vi kunna ej stå stilla. Förändring av något slag fortgår hos oss i varje ögonblick. Den kan leda uppåt, eller lika gärna nedåt. Den kan medföra förbättring eller försämring. Fantasi, sympati, förmågan att inspireras av en stor tanke eller en stor händelse, gåvan av osjälvisk entusiasm — alla dessa förmögenheter stärkas genom övning. Och lika visst bliva de avmattade, försvagade och dödade genom brist på övning.

Till alla dessa personer har det likväl kommit ögonblick vid något tillfälle i deras liv, då de känt sig upplyftade till ett högre tanke- och känsloplan än vanligt, ögonblick, då livets småting syntes mindre och de stora tingen större, ögonblick, då de känt sig mäktiga av något högre än den vanliga, vardagliga slentrianen.

Ju mer vi fylla våra sinnen med de rika minnena från vårt folks historia, som talar om höga strävanden och stora dåd, ädla offer och ärorika nederlag, desto mer livar detta hos oss känslan för våra medborgerliga plikter, önskan att söka värdigt uppfylla dem.

Eller låt oss ihågkomma den inspiration, som födes av stora tankar. Den högre litteraturen i vad form som hälst kan bliva en outsinlig källa till uppmuntran och vederkvickelse. I litteraturen kunna vi umgås med världens ädlaste och största, desse, vilkas närvaro utgör en ständig maning till var och en av oss att vara vårt bästa jag. Vilken än vår omgivning må vara, kunna vi göra dem till våra dagliga följeslagare. Vi skola finna, att deras humor kan komma oss att le åt våra egna missöden, att deras kvickhet och glättighet kunna jaga bort vår dysterhet, att deras hänförelse kan ge oss nytt mod. Om vi bruka dem rätt, skola de lära oss att älska, såsom de älskade, det bästa och högsta och att förakta, som de föraktade, allt som är lågt och oädelt.

Det finns hos oss alla en mycket stark tendens att förfalla till slöhet, att tillåta ett slags smygande dvala att falla över alla våra högre och finare känslor, att, när vi nått mogna re år, koncentrera oss på det enda, som vi riktigt av hjärtat fråga efter, vårt eget personliga jag.

Vad sagoprinsens kyss var för den sovande prinsessan, det kan bildningen, i sin rätta betydelse, bliva för var och en av oss. Den är ett uppväckande av människosjälen, ej blott för skapelsens under och skönhet, ej blott för livets värde och betydelse, utan för den uppgift, som vi alla ha att fylla i världen såsom människor och medborgare."

---

de göra det också i överflödande mängd, om moderskapets heliga plikter och om den glädje som inneslutes i en moders offer för sina barn, men kvinnorna veta och skola alltid veta mer om dessa ting än vad någon man kan finna ord för. Man kan i detta fall lita lika mycket på vår tids frigjorda kvinnor som på gångna tiders i bojor slagna mödrar. Kanske kan man hysa ännu större tillit till dem, ty utom den instinktiva kärleken, den instinktiva offervilljan äga de större kunskap än sina föregångerskor, mera styrka och ett mera utvecklat förstånd.

Anne Fox.

Äldst
och mest beprövat i vårt land är Tomtens Tvättpulver. Ni kan använda det med fullt förtroende och med bästa resultat.

Ett rosenkåseri.

Av *H. A.*

De flesta av oss anse nog våren vara enda rätta tiden att så och plantera i våra trädgårdar. Särskilt rosenodlare veta väl vilken svårighet det är att få just de rosenarter han eller hon glatt sig åt att nyplantera så fort kälen gått ur marken vid sommarstugan. — Och dock säger en, den allra erfarnaste trädgårdsman, chefen för Zeiner-Lassens berömda plantskola vid Helsingör, att september är den mest idealiska tid att plantera rosor, även så pass nordligt som i Göteborg med omnejd. Rosorna komma säkrare till blomning första sommaren, och risken att de skola förtorka är så mycket mindre vid höstplantering.

Även andra goda råd ger han. Mjöldaggen, alla rosen- och bärbuskägares fiende, har han lyckats bli herre över sedan 3-4 år — och medlet är enkelt, särskilt för kustbor. Bevattning med havsvatten ett par gånger på försommaren, så fort spår av skadegöraren börja visa sig. För dem, som ej ha tillgång till havsvatten, ersättes detta med en lösning av 1 liter koksalt till 16 liter vatten. Bevattningen kan medföra att känsliga buskar mista en del av bladverket, men detta växer tillbaka, och växten skadas ej. Men bäst är att välja rosenarter, som ej angripas av mjöldagg, de med blankt bladverk äro särskilt skyddade.

Bland de otaliga arter, som pryda rosenåkrarne hos Zeiner-Lassen, och varav en stor del årligen exporteras till Sverige, kunna vi bland polyntarosor välja Excelsa, purpurkarmin, Hiawatha, klart röd med vit mitt, eller Gruss an Aachen, gul med rosaskiftning, en ovanligt storblommig slingerros, som blommar hela sommaren. Rödhätta, en rikblommande låg polyantaros, är nog känd och omtyckt även hos oss.

Av storblommiga téhybrider är Frau Oberhofgärtner Singer, med sällsynt välbildade ljusskära blommor, och General Superior Arnold Janssens lysande röda kronor kanske ej så vanliga i våra trakter. Martha är en vacker blekskär ros, och hennes bladverk, som ej angripes av mjöldagg, är särskilt vackert med sina röda späda skott.

Marie Adeleide de Luxembourg och Rayon d'or med sin starkt citrongula krona äro mjöldaggsfria och härdiga gula sorter.

Till sist ett råd för höstplanterade rosor! Låt jorden täcka till och med grenarna då frosten kommer, busken övervintrar på så sätt säkrare.

Människoätaren Bacill.

I min ungdom fanns en vacker yngre docent i vår stad; isynnerhet hade han ett underbart vackert hår, rikt lockigt och glänsande. En gång sutto vi, ett sällskap unga flickor och fruar på ett konditori, och beundrande talade vi om det vackra håret. Då sade en liten Fru Z. "Ja tänk, och det är inte numera hans eget hår, han har peruk. Han var nämligen en gång i K-hamn och gick in för att låta raka sig hos en barberare. Vid utgåendet for han genom håret med en kam, som låg där. I kammen funnos ytterst farliga hårsvamp-bakterier och han fick en hårsjukdom, som på mycket kort tid gjorde honom alldeles skallig, och nu har han peruk. Den är mycket väl gjord, och ingen kan se att det är konstgjort men ändå — —." Vi himlade oss alla, beklagade den vackra docenten, och kände kalla kårar vid tanken på de härar av hemska bakterier, som vid varje steg lurade på våra unga liv.

Ett lätt buller hördes, en stol blev tillbakaskjuten och fram från en palmgrupp steg en man. Docenten X. som vi icke märkt! Han gick igenom det långa rummet med ett mystiskt leende — och dagen efter fick Fru Z. ett brevkort: "Historien nätt men utan grund. Till närmare undersökning inbjudes."

Här finns folk, som aldrig vilja använda en främmande teaterkikare, någon kunde ha sett genom den med inflammerade ögon. Det varnas mot att tala i telefon, någon kunde talat eller hostat in tuberkelbaciller o. s. v.

Häng inte hatten på en klädhängare i en restaurant. Vem vet, vad för ett monster till hatt där sist hängt, med skrofler, hårsvamp etc. Ja, nog *kan* smitta överföras på det sättet. Historien skall visst inte bevisa, att de små söta djuren äro så alldeles ofarliga, tvärtom. En enda kolerabacill vore under gynnsamma förhållanden (högst-stående bacill-konjunkturer!) i stånd att utrota hela Europas befolkning. Men *sådana* högkonjunkturer förekomma aldrig i bacill-världen, överhuvudtaget gör bakteriefruktan mer ont än de sällsynta fall, då smitta överföres på något av de nämnda sätten. Folk med inflammerade ögon se nog sällan genom kikare. Telefonen ja? Man håller ju icke munnen in i taltratten, och man hostar och nyser väl inte direkt in i telefonen, så att slem eller saliv kan avsätta sig, och bakterierna föras ju icke ut ur munnen med utandningsluften. Och hatten? Ja, man får väl antaga att folk som *veta* att de ha något fult i huvudet iakttaga en viss om ansvar medveten försiktighet mot andra.

Också fordras en mängd olika omständigheter, för att smitto-ämnena skola lämna sin egentliga värld, avsätta sig på en tillfällig mellanstation, och där hålla sig livskraftiga och fortplantningsdugliga, vidare överföras till en ny värld och där leva vidare.

Livet bleve outhärdligt, om man vid varje steg, varenda handling alltid skulle tänka på en hemlig lurande smittomöjlighet. Då skulle man aldrig våga sig ut! I en spårvagn, ett järnvägståg, en teater, en skola, en droska, ja i våra egna förstugor och trappor *kunna* ju personer ha avlämnat bakterier. Då skulle det bli nödvändigt att dränka världen i en syndaflod — av lysol och karbol och ändå kunde man inte vara säker.

Då antiseptik icke är allena saliggörande, så låtom oss i dagliga livet använda aseptik! De bästa preventivmedlen mot smitta äro frisk luft, vatten och solljus, och framför allt ett modigt hjärta. Man

LUX
är oöverträffad vid tvätt av filtar och ylleplagg.
Den ulliga behagliga mjukheten som finnes i filtar, yllekoftor, yllestrumpor och alla ylleplagg kan bibehållas om man tvättar med LUX. Det är så rent att det icke skadar de mest ömtåliga tyger, och allting kan anförtros åt LUX utan risk för krympning.
LUX säljes endast i paket.
SUNLIGHT SÅPTVÅL A·B· GÖTEBORG.

Möbler, Möbeltyger, Gardiner, Gångmattor, Flossamattor.
Allt handgjort, konstnärligt, varaktigt och i förhållande till kvalitet billigt.
KONSTFLITEN, GAMLA HÖGSKOLAN, GÖTEBORG.

Offentliga nöjen.

Stora Teatern
Varje afton kl. 8:
Kusinen från Batavia.
Operett i 3 akter av E. Künneke.

Lorensbergsteatern.
Varje afton kl. 8:
Bröllopsdagar.
Komedi i 4 akter av Paul Géraldy.

Nya Teatern.
Varje afton kl. 8:
BARKEN MARGARETA.
Sista veckan.

LILLA TEATERN.
Varje afton kl. 8 e. m.
Söndag två förest. kl. 7 o. 9.
En piga bland pigor.

Vita Bandet
Slottsskogen
MUSIK VARJE AFTON
av en avdelning ur
Göteborgs Symfoniorkester.

PALLADIUM
Kl. 5,15, 7,15, 915
Programmet 18—24 sept.
Ett av världens roligaste lustspel. Herrarna *"Fyrtornet"* och *"Släpvagnen"* excellera i sin hittills största och roligaste film:
Glada Gossars Gästspel.
Lustspel i 5 akter av *Lau Lauritzen.*
Officin: Palladiumfilm.
Barn äga icke tillträde.
Biljetter 12—3. Tel. 2720 samt efter 1/2 5 även pr tel. 2739.

JÄRNTORGSBIOGRAFEN
Direktion: Palladium, Göteborg.
Kl. 5,15, 7,15, 9,15.
Programmet 18—24 sept.
Jack Dempseys
tredje program ur filmverket **"Våghalsiga Jack"** äventyr i Vestern.
Pjäs i 6 akter.
Barn äga icke tillträde.
Biljetter efter kl. 4 tel. 13331.

kastar sig icke onödigtvis i fara, men man skall vara förnuftig. Håll kroppen så vitt möjligt i ett normalt sundhetstillstånd genom förnuftig diet, kroppsrörelse och sömn, så skickar han nog ut sina egna små krigare att bekämpa de inträngande fienderna, ifall de komma så långt. Där finnas också välvilliga bakterier inom oss, som kunna mobiliseras på otroligt kort tid, och kasta ut inkräktare, och sådana bataljer levereras dagligen i det tysta, utan att vi just äro medvetna om dem.

A. C.

Butterick's ALBUM
Våren 1922 är utkommet.
Kr. 2.50.
Butterick's Mönster bästa tillklippningsmönster.
Priserna äro:
Damklädning 2.00
Damblus .. 1.35
Kjol 1.35
Kappa, lång 2.00
Kappa, kort 1.35
Broderimönster 1.50

NYHET!
LA REINE
Engelska Papiljotter 1.85 pr ask. Giver naturligt vågigt eller lockigt hår. Skadar icke håret. Fukta hårlänken något. Asken innehåller 4 stora papiljotter (för vågor) eller 6 små papiljotter (för lockar).

Sy Eder hatt själv!
Stor besparing! Nya hattformar för höstsaisonen ha nu inkommit. Monteringsartiklar i kolossalt urval till extra billiga priser.

Butterick's Needleart
Engelsk
Handarbets-Journal
pris kr. 2.50.
Innehåller massor av originella idéer till broderier på klädningar, lampskärmar, kuddar, dukar etc. etc. samt till virkning av jumpers skärp, klädningar, mössor etc. etc. Mönster kan erhållas till allt broderi i Needleart.

Butterick's
MÖNSTERAFFÄR
Västra Hamngatan 11.

NORDISKA INDUSTRI A·B
TAPISSERI DETALJ
Ö. Hamng. 31. 1 tr.
N·I·A·B
NYHETER FÖR HÖSTEN
GÖTEBORG

Teaterspalten.

Det kändes nästan befriande, när vid Lorensbergsteaterns andra säsongpremiär ridån gick upp för en osymbolisk men vackert arrangerad nutidsmiljö, vari människor av vår egen tid rörde sig i civildräkt och charmanta toaletter, som programmet till den kvinnliga publikens hugnad angav vara införskrivna från Boisens och Vollmers-Meeths. Man riktigt kunde höra hur salongen lugnad satte sig tillrätta för att njuta, och en dam i närheten kunde vid den festliga anblicken ej tillbakahålla ett impulsivt: Gud så förtjusande! om fröken Nelsons klädning.

Paul Géraldys Bröllopsdagar är en komedi, men en komedi där det gråtes och sörjes genom alla fyra akterna. Och när ridån slutligen går ned för den sista dröjer en stämning kvar som efter en god liten predikan.

Om pjäsens författare och innehåll hänvisas till en särskild artikel å annan plats i denna tidning. Att Lorensbergsteatern med detta franska arbete introducerat en pjäs med de största betingelser att draga publik torde man med visshet kunna förutspå efter det utomordentligt entusiastiska mottagande premiären fick. Det var även en i många avseenden glansfull teaterkväll. Ett allmänmänskligt tema, behandlat av en författare, som känner livets konflikter och förstår sin sak som teaterman, en vacker, bröllopsstämd uppsättning, utmärkta enskilda skådespelareprestationer.

Hur förträffligt och intelligent spelade exempelvis icke fröken *Doris Nelson* och hr *Georg Blickingberg* sina roller! Fröken Nelson såsom den unga gudmodern fru Evelyne — en vansklig uppgift, som ger utrymme åt all den abandon och säkerhet, varöver denna begåvade och aparta skådespelerska förfogar. Och hur genomtänkt och genomlevat till såväl mask som spel var icke hr Blickingbergs typ av fadern, hur inifrån och naturligt föllo ej dessa repliker, som gång efter annan lockade publiken till skratt. Vid deras sida med en de bästa tolkningar man på länge sett på denna hand stod fru *Lotten Seelig-Sandgren* såsom modern. Scenen där hon räcker sin sons älskarinna hatten och en blick avslöjar allt är bara ett exempel på hur etsande skarpt rollens detaljer voro tillvaratagna. Som en nyhet, en överraskning verkade hr *Nils Asther*. Det är ju icke möjligt annat än att en vacker dag en ny "primo amoroso" uppstår med honom på Lorensbergsteaterns scen. När konstnärlig behärskning och fördjupning mera än nu står i överensstämmelse med de naturliga yttre betingelserna. Nu tog skådespelaren något hårt i, som han dock kanske skall göra för att framhäva kontrasten mellan gammal tid, som ger allt och ny tid, som egoistiskt och tanklöst tager allt. Brådskan i de ungas hem kring den ensamma modern-änkan i sista akten ger ingen komedistämning. Av längtan att få vara med på de nygiftas middag har hon klätt sig i festdräkt, vilken dock döljes under ytterkläderna. Det är, utan att någon tänker på det, hennes egen silverbröllopsdag. Men ingen ber henne enträget att stanna, bordet står redan dukat för en ny generation, och efter några råd om serveringen går hon, medan musiken spelar upp till taffel och ridån sakta sänker sig. Det är mycket av livets djupaste allvar i denna komedi, och tidens människor borde gå och se den för att däri spegla sina egna anleten.

BARNKÄNGER
I BREDA HYGIENISKA PASSFORMER
TOFFLOR
I SKINN OCH FILT
GYMNASTIKSKOR
GALOSCHER
Nya A-B. **City** Kungsg. 51
Telefon 9179

För vems skull?

Skolorna börja nytt läsår —

Ett fyra-, femårigt minne dyker upp.

Det var höst då som nu, och jag hörde min snälla bror hålla ett förmaningstal till sina pojkar. Ungefär så här:

— Ja, kära gossar, ett nytt läsår börjar nu. Ni äro tillräckligt gamla för att förstå, att er skolgång kostar oss mycket pängar. Det är då också att hoppas, att ni genom visat intresse och ospart nit i arbetet skola söka att giva oss, edra föräldrar, ersättning för de stora uppoffringar vi få vidkännas för eder dyrbara uppfostran.

Stackars bror, ungefär samma ord hade han antagligen sagt vid varje termins början och därmed givit sina pojkar, dem till skada, en fullständigt felaktig uppfattning av saken.

Med den rätt till frispråkighet, en faster på tillfälligt sällsynt besök kan anses äga, högg jag in:

— Förlåt, bror, men du glömmer något väsentligt, som dina pojkar kan ha gott av att tänka på. Genom att kosta på dem en dyr uppfostran vill du och din hustru rusta dem för livet, göra deras framtida utkomstmöjligheter så goda som möjligt. Om de äro duktiga i skolan bereda de er naturligtvis en viss glädje, men någon personlig tjänst göra de er inte därmed, såvitt jag kan finna. Det är inte för er skull utan för *sin egen* som pojkarna studera och arbeta. Sköta de sig inte i skolan, vilja de sluta i förtid, försumma de sin utbildning — ja, det blir de själva som få svida för sin lättja genom dåliga utkomstmöjligheter. De komma att bli eftersittare hela livet, bli distanserade av sina flitigare kamrater, bli underordnade, där de andra bli överordnade. Ett ögonblicks eftertanke bör säga er, gossar, att när ni arbeta i skolan är det för er själva, endast för er själva ni arbeta. Det är vidare ett arbete, som ingen annan kan utföra för er; ni måste själva klara upp det. Blir det ordentligt gjort, hå *ni* nytta och fördel av det hela livet. Slarva ni, har *ni* ont av det livet ut. Tänk på saken och gör ert val!

— — —

Det har verkligen förefallit, som om *mitt* tal var ett ord sagt just i rättan tid.

Pojkarna ha fått en annan syn, en riktig syn på saken. Medvetandet om att de arbeta *åt sig själva* har givit ett nytt intresse åt studierna, och de ligga i som aldrig förr. Underbetygen höra till en förfluten tid.

S. B.

HÖSTEN STUNDAR!
Färga Edra urblekta gardiner, draperier och andra plagg med
NADCO HEMFÄRGER
Marknadens hittills oöverträffade och billigaste hemfärg. Fråga Eder handlande eller tillskriv
A.-B. NADCO, GÖTEBORG.

K. Kjellmer.
Damskrädderi & Kappmagasin,
Carl Johansgatan 9. Tel. 5968.
Förstklassigt arbete!

Det är klokt att leva i Sparta.

"Nyttig och lycklig från 60 till 80 år" är den lovande titeln på ett arbete, nyligen utgivet av den framstående engelske läkaren D:r Lapthorne Smith. Vad han önskar bevisa är, att ingen är för gammal för nyttigt arbete, inte ens om man passerat sin sextionde födelsedag, under förutsättning likvisst att man förut levat ett verksamt liv och icke alltför grovt syndat mot hygienens bud.

Allt för liten vikt fästes i det dagliga livet vid måttlighet i mat Det är oförnuftigt att hopa så mycket bränsle på en brasa, att elden icke kommer åt att förtära allt, men lika oförnuftigt handlar den som hänger sig åt frånsseri.

Det är högst få som predika däremot. Icke ens de göra det som med fulla lungor dundra mot tvillingsystern dryckenskap.

Doktor Smith har föga gott att säga om alkohol, men han fördömer icke fullständigt bruket därav. "Drick endast", säger han, tydligen vänd till den "sämre hälften" av mänskligheten, "vid måltid och aldrig före kl. 6 e.m. och drick aldrig sprit och vin oblandade".

Om tobaken yttrar han:

"Tobak är ett gift, som dödar. Icke direkt men indirekt. Människohjärtat har en reservkraft av 25 à 50 proc. Det är denna reservkraft, som förtäres av nikotinet, så att i en vanlig icke alltför svår sjukdom, där en icke-rökare lätt skulle avgå med segern, en rökare dukar under på grund av hjärtförlamning.

Men *arbetet* får ett vackert betyg. Även i de fall då en sextioåring redan "tagit avsked" eller "dragit sig tillbaka" bör han skaffa sig regelbundet arbete både för muskler och hjärna: "Skaffa dig en käpphäst, om du inte har någon riktig häst — bara rid på!"

EN HÄRLIG EFTERRÄTT:
MAKARONI med FRUKT.
150 gr. makaroni, tunna stänger eller vermicelli, 1 1/2 liter vatten, 1 tsk. salt, 1 tsk. smör, 1 msk. mjöl, 1/2 liter uppkokt mjölk, 3 äggulor, socker efter smak rivna skalet efter en citron eller citronsyra efter smak. Konserverad eller torkad frukt: äpplen, aprikoser, päron och plommon. Beredning: Makaronerna brytas i jämna bitar, kokas mjuka i saltat vatten och läggas upp på sikt att avrinna. Smör och mjöl sammanfrässas i en kastrull, mjölken tillsättes så småningom och smeten får ett gott uppkok. Kastrullen lyftes från elden och äggulorna nedröras en i sänder. Citronskal resp. citronsyra tillsättes efter smak. De väl avrunna makaronerna nedblandas i smeten och denna får sjuda över elden tills den tjocknar. Den avlyftes och får avsvalna. Frukten upplägges högt på en skål eller ett fat och de avsvalnade makaronerna däromkring.
GLÖM EJ ATT DET SKALL VARA SVENSKA MAKARONER.

6 Korsgatan 6
Linoleum mattor
Bäst & billigast
Linoleumbolaget
Jönsson, Frändberg & Co
Tel. 20233

Gustaf Byrmans Enka
10 Korsgatan 10
Göteborg
Manufaktur-, Kapp- & Pälsvaruaffär.
Presentkort. Tel. 1913.

Den viktigaste faktorn för ett långt liv, kraftigt och lyckligt in i det sista, är dock religionen, uttryckt i formeln *frid med Gud och människor.*

Som motto för avhandlingen har tagits ett yttrande av D:r Alex McLaren:

"Sparta är den bästa plats för en man att bo i näst efter Jerusalem."

Kanske är det så också för en kvinna.

Dam- & Herr-Handskar
i Erkänt goda kvaliteer och billigaste priser.
JOH. NILSSONS HANDSKFABRIK
Etablerad 1866. — Telefon 6990
9 HVITFELDTSPLATSEN 9
(Mitt emot Gamla Latinläroverket)

Ett paket **Rinso**
och
en balja ljumt vatten
är allt som behövs för veckans tvätt.

Det är onödigt att koka kläderna
om man använder Rinso. Genom att lägga kläderna i blöt i en ljum Rinso-lösning över natten och genom att skölja dem väl morgonen därpå bliva de rena och snövita. Endast de smutsigaste ställena behöva gnuggas lätt mellan händerna. På grund av dess absoluta renhet lockar Rinso av sig själv bokstavligen ut smutsen utan kokning och utan gnuggning. Det reducerar arbetet till minsta möjliga och sparar bränsle. - - - - - -

Rinso
SUNLIGHT SÅPTVÅL AKTIEBOLAG, GÖTEBORG

KLÄDEN / CHEVIOT / MOCCA / ESKIMÅ
DRÄKT- OCH ULSTER-TYGER

Se vårt special-fönster!

Ekmark's

Paul Géraldy.

En presentation av en fransk diktare.

Av Fil. Kand. *Signe Lindberg.*

År 1908 utkom i Paris en liten samling dikter, Les Petites Ames, som blev inledningen till en mycket utsökt produktion. Författaren var Paul Géraldy, och dikterna hade han skrivit mellan sitt femtonde och tjugotredje år. För att vara av en så ung författare voro de verkligen ypperliga, i synnerhet till formen. Géraldy har visserligen senare tagit avstånd från dem och sagt, att de endast visa unga skribenter faran av att publicera sina alster för tidigt. Men författare äro ju icke alltid de säkraste bedömarne av sina verk. Från 1908 till i år har han blott utgivit fyra volymer, La Guerre, Madame —, en novell från kriget, diktsamlingen Toi et Moi och två pjäser, Les Noces d'Argent och Aimer.

Paul Géraldy hör icke till de författare, som representera en viss litterär riktning. Han hör icke till dem, som se på tingen ur en enda speciell synpunkt, t. ex. krigets eller erotikens, icke till dem, som à tout prix vilja göra ny litteratur i stiliseringens tecken. Och framför allt icke till dem, som skriva teaterpjäser och dikter efter schablon. Men han har dock en avsikt med vad han gör. Den, nämligen, att skildra de alldagligaste, man kan nästan säga de banalaste handlingar, tankar, känslor lika enkelt som känsligt och poetiskt. I Toi et Moi komma dessa egenskaper kanske tydligast fram. Det är en liten roman på vers. Man ses, man älskar, man är lycklig. Därefter är man mindre lycklig, älskar fortfarande, "parce qu'on a commencé", ses mindre. Slutligen är man rent ut olycklig, kärleken är slut, man skils. Det är mycket enkelt, och vi ha sett det och läst om det väl hundrade gånger. Men händelseförloppet är här skildrat med en sådan psykologisk säkerhet, med en sådan gratie och poesi, att vi inte

Handarbeten

Handarbeten inkomma i moderna, stilfulla mönster. Ritningar utföres även å egna tyger. Plissering, hålsöm, moss- och sautagebroderier emottagas.
E TÖRNBERG, Rit- och Handarbetsaffär, Hvitfeldtsplatsen, butik 4. Tel. 15235

Vedförbrukare!

Då vedpriserna betydligt stigit bedja vi få påpeka att vi sälja fullt användbar blandved, huggen, sågad och hemkörd till 14 kr. pr kbm. eller c:a 50 kronor pr famn samt hel hämtad till 8 kronor pr kbm. eller c:a 28 kronor pr famn. Prima bok-, björk- och alved tillhandahålles allmänheten som förut.
GÖTEBORGS STADS VEDBYRÅ.

J. A. Cornér
Södra Allégatan 13
TELEFON 12750
Damskrädderi & Kappmagasin
VÄLGJORT ARBETE
MODERATA PRISER

Norrköpings berömda Kläden, Cheviot och Dräkttyger
köpes bäst och billigast uti
Norrköpingsboden
Korsgatan 11
Vårt *Damskrädderi* rekommenderas.
Obs.! Billiga arbetslöner.

Elden är lös!

En eldsvåda är en av de olyckshändelser, som mycket lätt kunna inträffa i ett hem, men nästan ingen ägnar någon förhandstanke åt vad som är att göra i ett sådant fall. Här äro några råd!

Så fort elden upptäckes skall man stänga till fönster och dörrar i rummet. Allt slags drag är för elden som en behållare olja öst däröver!

Sök därefter att begränsa eldhärden genom att rycka undan alla i närheten befintliga hängande lättantändliga föremål, såsom gardiner och draperier samt flytta sedan undan möbler, prydnadssaker, papper o. d. Och så till sist sök att släcka elden genom att kasta över den en matta eller en filt och trampa ut den. Finns vatten till hands använd det, dock ej ifråga om brinnande olja, som endast flyter på vattnet och på så sätt sprider elden.

Om edra egna kläder tagit eld, så spring icke som en brinnande fackla genom våningen för att söka hjälp, utan kasta er resolut ned på golvet och rulla er runt, tills elden är kvävd. En utmärkt hjälp är, om ni därvid kan få tag i en matta, en filt eller tjockt plagg att svepa in er i. Om det är en annan person, vars kläder fattat eld, så slå en filt eller dylikt om honom och förmå honom att kasta sig ned på golvet och genom rullningar kväva elden. Orsaken till att man skall lägga sig ner är den, att elden alltid sprider sig hastigast uppåt och endast långsamt samt med svårighet åt sidan. Står man upp är man inom ett ögonblick omsvept av elden, lägger man sig ner har elden betydligt svårare att gripa omkring sig.

Fruktansvärdast är vådelden, när den utbryter nattetid.

Vaknar man på natten vid det att eld uppstått i huset, bör man i eget intresse försöka bevara sin kallblodighet.

Det första man har att göra är att taga på sig på fötterna och därefter det nödvändigaste i klädväg. Då den största faran kommer icke från själva elden utan från den kvävande röken bjuder klokheten, att man knyter, hårt och fast, en i vatten doppad handduk över mun och näsa med knuten i nacken. Genom det våta tyget har röken mycket svårt att tränga. Något som kan vara bra att veta är, att röken alltid är minst tjock invid golvet. Kryp er i nödfall på händer och fötter till räddning! Är det nödvändigt att springa eller hoppa genom elden bör man förut, om tillfälle därtill gives, hava slagit vatten över sina kläder.

Äro trappuppgångarna spärrade av eld och rök måste man söka sin räddning genom fönstren. Kan man icke vänta hjälp utifrån genom resta stegar och är det icke för högt till marken kan man våga ett hopp, vars risk man i någon mån kan minska genom att i förväg hava kastat ut sina sängkläder i en hög, på vilken man sedan hoppar ned. Man kan också klättra ned på sina sammanknutna lakan. Det gäller emellertid att göra säkra knutar och att binda fast lakanståget i ett tillräckligt tungt föremål, t. ex. i en till fönstret framsläpad järnsäng. Fönsterposten erbjuder i detta hänseende icke tillräcklig säkerhet, då den vanligen endast medels murbruk är fästad i muren.

GYNNA VÅRA ANNONSÖRER!

HERR — DAM — BARN
REGNKAPPOR
BÄST — BILLIGAST
A.-B. Carl Johnsson
KUNGSTORGET

De Damer
som önska moderna, bekväma förstklassiga skodon till möjligast lägsta priser köpa hos
Hedströms
Södra Larmgatan 10.
Linnégatan 11. Karl Gustafsgatan 57.

Kvinnor, I viljen ju älskas riktigt starkt, länge, ja, intill döden — så varen då mödrar för edra barn!

Jean Paul.

*

Ofördragsamhet med andras karaktär är en av de största orsakerna till huslig olycka.

Harriet Beecher-Stowe.

ENDAST 40 ÖRE
i stora bleckburkar, är priset å marknadens drygaste och pålitligaste polermedel för koppar och messing.
ZELOS METALLPUTS

Vaktombytet.

Det är en liten stuga, som fattat posto nedanför den höga sluttningen, där ljungmattan ligger violett och där enar, unga furor och granar kappas om att först hinna klättra upp till backkrönet. I täppan kring stugan glöda ringblommorna och stå träden fulla av små rödkindade äpplen.

På tröskeln sitter en liten flicka med armarne hårt slagna om en hundvalp, hälvten så stor som hon själv. Bredvid står hennes lille bror bredbent och trygg och dunkar vänligt valpen över hjässan med sin knubbiga hand.

Men strax nedanför på andra sidan vägen ligger husets gamle hund "Tusse" på gärdesgården och ser oavvänt på gruppen i dörröppningen.

Det är inte mycket att säga om "Tusses" utseende. Han är liten och oansenlig, men ögonen äro vackra och kloka.

Sin plikt har han skött som en riktig hedershund. Han har skyddat hönsflocken mot Mickel Räv, som så här ett stycke in i skogen är en närgången gynnare, och han har ömt vårdat sig om husets småttingar, legat på vakt ute på trappan, när de varit ensamma i stugan, eller följt dem hack i häl ner i ängarne, ut på vägarne, in i skogen, alltid redo att med sina skarpa tänder skydda dem mot varje fara.

Naturligtvis har han också skällt och burit sig ohyvsat åt mot bönderna, som kört till skogen efter timmer, och mot sommargästerna, som gått vägen fram för att löga sig i den klara skogssjön. Det har nog räknats honom till last och inbringat honom åtskilliga piskrapp och stenar från de förfördelade.

Nu ligger han där på gärdesgården och ser och ser på valpen, som en av de större pojkarne fått i present i en gård, och som, ung, lekfull och munter, med ett slag blivit allas gunstling.

"Tusse" rök honom i halsen men togs i nacken och slängdes undan och får icke mer komma in i stugan, där nykomlingen leker.

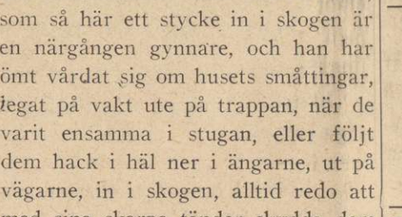

KOL VED COKES
C. N. ANDERSSON
Tel. 2780, 6972, 10849, Göteborg

Fruar!
Vill Ni glädja Edra män så köp
SPISBRÖD
från
Göteborgs Ångbageri
ty det är främst i skörhet o. smak

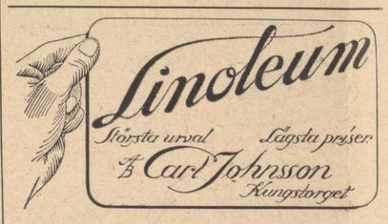

Ångbageri-A.-B.
ROSENLUNDS
BRÖD
försäljes i J. A. M. A.-B., Åsen & Jordhammars och Arlas mjölkförsäljningslokaler. Tel. 6026. 7071.

Bertha Anderson
Korsgatan 15 - Göteborg
— Telefon 5122 —
Vackra färgäkta Tvättyger. Bomullsflaneller, Ylle-Klädningstyger, Gardiner, sol- och tvätäkta. Möbeltyger, konstvävda och tryckta. Borddukar i linne och bomull. Sängtäcken, Tricotvaror, Reformliv, Snörliv, Strumpor, Yllekoftor. Broderier. Blekta och oblekta Vävnader av bästa fabrikat. Vaddtäcken. Prima Ylle-stickgarner.

Förstklassigt
DAMSKRÄDDERI
BESTÄLLNINGAR å Kappor, Dräkter, Kjolar och Klädningar utföres förstklassigt och på kort tid. BILLIGASTE PRISER. — Egna tyger mottagas.
ANNA KULLBERG,
14 Östra Larmgatan 14. Tel. 11148

A.-B. Nya **Bikupan**
45 Kungsgatan 45
Specialaffär för finare DAMUNDERKLÄDER
Linne fr. 5:50. **Babyutstyrslar:** Babyklädningar fr. 6 kr. o. Dopklädningar fr. 11:50. Serveringsförkläden fr. 4:25 — Serveringsmössor **Näsdukar** och **Kragar.**

En vacker
fraich hy är allas efterlängtade mål. Använd dagligen den av tusenden värderade och prisade ***Yvy-tvålen.*** Yvy-tvålen anses som oumbärlig vid den fena, skära hyns bevarande till högsta ålder.
Yvy-tvålen säljes i varje affär från Ystad till Haparanda.
Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

DAMER, SEN HIT!
Championering med frisering utföres för 2:75 Hårbehandling för mjäll och håravfall med elektriska strålar eller vibration, 10 gånger 15 kr. Brudar klädas billgt. Ansiktsbehandling. Hårarbeten, även eget hår omarbetas, hämtas efter tillsägelse. Elever emottagas.
Andrées Damfrisersalong
(Inneh. Anna Smitt). 2:a Långgatan 32.
Tel. 42259. Närmaste spårvägshållplats: Värmlandsgatan.

Medicinsk Hårbehandling jämte rationell huvudmassage och medicinska huvudbad med och utan elektricitet.
Ansiktsbehandling, Manicure, Pedicure.
MIA LILJEFORS
Ex. massös
Carl Gustafsgatan 16. Telf. 154 20

Regnkappor, Filtar, Tyger, utsäljes billigt direkt från lager.
S. Ericsons Klädeslager
Järntorget 3, Wilsons hus, 2:dra vån. — Öppet 8—7.

Hans blick hänger fast vid flickan som sitter med valpen i knäet och vid pojken som smeker honom över hjässan.

Han gnäller — en sakta, ihållande jämmer.

Han avundas, han lider. Men anar han måhända också vad som förestår honom? Minns han månne den dag för sju åtta år sedan då han själv som en främmande valp kom hit, välkomnad och smekt, och då den gamla gårdshunden leddes bort vid ett snöre upp till sjön i skogen och aldrig mer kom tillbaka?

Crayon.

Förmågan att fatta och tolerera andras föreställningssätt är det första ovillkorliga kännetecknet på ett redligt och upphöjt förstånd.

Claude Gerard.

Det välkända Långedragsbrödet
Svea Smör-, Ost- & Äggaffär
(GERDA KARLSSON)
Stora Saluhallen 13—15. Tel. 59 06
Runmärkt Mejeri- (högsta kvalité) Prima Herrgårds- Extra gott Bond- **Smör**
FÄRSKA HALLANDS ÄGG.
Charkuteriavdelningen:
Prima **Köttfärs 2.00** pr kg. Extra god hemlagad **Bräckkorv 2.50** pr kg. Extra fin **Fläskfilé** samt **Kött** o. **Fläsk** m. m.
Färska varor dagligen. Varorna hemsändes.
Äkta Skånskt Bröd

Sänd Eder TVÄTT till Tvättanstalten Västkusten
Vegagatan 46, Göteborg. Tel. 1443.
Omsorgsfullt arbete. Snabb leverans

KUNGL. HOFLEVERANTÖR
Beda Cramér
Parfymeri • Tvål • Bijouteri
Galanteri-Affär
57 Kungsgatan GÖTEBORG Rikstel. 4711

Vårda håret!
om det är sjukt eller friskt och använd
ZIWERTZ' Extrait Vegetal
bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kungl. Hovleverantör *Ziwertz' Eftr. i Göteborg.*
Lorensbergsgatan 7. Tel. 1098.

Kvinnan är som havet, hon ger efter för de svagaste intryck men kan bära de tyngsta bördor.

R. Nielsen.

Holger Bille
TANDKLINIK
Vitfeltsplatsen 1 B. Tel. 19340. Göteborg.
(Mitt emot Engelska kyrkan).
Mottagningstid vard. 10—3, sönd. 11—12.
Specialité: *Löständer* alla slag. Guldarbeten, guldbryggor och guldstifttänder.
Resande kunna erhålla sina arbeten på dagen.

Varför plågas med dåligt kaffe, då Ni kan få Swalanders kaffe? Butiker: Kungsg. 17, Korsg. 13, Bazar Alliance. Prova redan i dag!

A. S. Nilssons Blomsteraffär
Linnégatan 31
Tel. 40572
Rekommenderas
Kransar
Buketter
i alla PRISLÄGEN.

GÖTEBORGS NYA BEGRAVNINGSBYRÅ
FLODIN & UHRBOM
Järntorget. Tel. 10212, bost. ankn.

De voro inte i bästa humör och funno därför ett nöje i att säga varandra sanningar.

— Ja, sade *hon,* när man säger något till en man, så går det in genom det ena örat och ut genom det andra.

— Det är möjligt, svarade *han,* men när man viskar något i örat på en kvinna, så går det ut genom hennes mun.

HUMMER & KRABBOR.
Hansson & Silfverstrand
FISKAFFÄR
Bazargatan 8. — Tel. 9580, 15380

KUNGL. HOFLEVERANTÖR
Köp Olof Asklunds Bröd
Det är bäst

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor.
Tel. 8578, 3699
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 9096.

märka, att ämnet är gammalt, eller kanske snarare, att vi märka hur ständigt nytt det alltid är. — Samma vardaglighet i ämnet föreligger i Les Noces d'Argent. Stycket handlar om föräldrar, som oegoistiskt älska sina barn, och om barn, som egoistiskt älska sina föräldrar. Om en ung mans första erotiska erfarenheter och hans nygifta systers oerfarenhet, inte precis i erotiska, men i husliga ting. Det är en djup och allvarlig skildring av förhållandet mellan föräldrar och barn, men uppburen av en fin humor, som rättfärdigar styckets undertitel, komedi.

Även i Aimer upptager Géraldy ett välkänt och otaliga gånger använt motiv: konflikten mellan mannen, hustrun och vännen. I stycket förekomma endast dessa tre personer; inte ens betjänten eller kammarjungfrun syns till. Hélène och Henri leva ett stilla och lyckligt liv på landet. Han är en intelligent man av utmärkta kvaliteter. Hon är en mycket mjuk och mottaglig varelse, som så att säga danat sig efter honom och resonerar med hans hjärna. Men hon känner uteslutande med sitt eget hjärta. Till denna krets av två kommer så den tredje, Henri's vän, Challange. Han kommer till denna lugna plats utifrån den stora världens liv och har med sig något av dess tjusande rörlighet. Hans känslor för Hélène följa den traditionella gradationen från det respektfulla beundrandet på avstånd till det passionerade närmandet. Och Hélène? Lika mottaglig hon förut varit för mannens resonemang, lika mottaglig är hon nu för vännens. Kanske hon inte varit så lycklig, som hon trott? Och detta liv på landet, i detta landskap, som var så vackert, för all del, men alltid detsamma, i år och nästa år och året därpå, så länge de levde, gav detta liv verkligen allt det, livet kunde ge? Men om hon älskar sin man, kan hon då vilja något annat än just detta liv med honom? Eller älskar hon inte Henri längre? Är det kanske Challange hon älskar? Från detta tvivel är det inte långt till vissheten. Hon låter övertala sig av Challange att följa honom. Hon förklarar öppet för Henri nödvändigheten för henne att lämna honom, fara till Paris och invänta skilsmässa. Henri, som länge insett vart vänskapen med Challange skulle leda, resignerar. Så kommer sista kvällen. Hélène gör förberedelser till resan. Hon ordnar sina ägodelar. Men bland dessa finner hon också fotografier av sitt döda barn. Här i detta hus, som hon nu står i begrepp att lämna, har hennes barn levat. Allt talar och påminner om det. Hur lyckliga ha ej *de* tre varit här, Henri, hon och barnet. Och Challange vad vet han om hennes barn, han, som knappt kommer ihåg att det funnits till! Minnena strömma över henne, besegra henne. Hon kan ej lämna detta hem, där det finns en alltför stor del av henne själv. Man kan ej lämna ifrån sig ett stycke av sin själ och likväl förbli densamma. Det är minnet av barnet, som åter binder henne vid Henri. Challange har endast varit ovädersmolnet, som dragit förbi. Det kan åter segla ut i världen.

Sådant är händelseförloppet och som sådant ju ej synnerligen originellt. Men det gäller här liksom i så många andra fall *sättet,* varpå något göres. Och Géraldy har när analyserat en kvinnas hjärna och hjärta på ett sätt, som är helt betagande och framför allt med en skalds hela poetiska förmåga. Trots den briljanta psykologien, trots den utmärkta dramatiska kompositionen, med akter som bli kortare och kortare, framstår som den största behållningen av pjäsen icke dessa förtjänster, utan styckets utsökta poesi, som tyvärr går förlorad i ett referat, och som dessutom mindre ligger i vad som säges, än däri, att man anar, vad som icke säges. Och skall man avgiva ett sammanfattande omdöme om Paul Géraldy, gör man det enklast genom att säga: det är en stor poet.

Söndags e.m. på exercisheden. Musiken spelar en vacker sångmelodi och kaptenen, som är musikalisk, skickar en beväring till kapellmästaren för att fråga, vad "stycket" heter. Han kommer tillbaka med förklaringen att det heter "Pettersson".

— Omöjligt, säger kaptenen, det är ju en sångmelodi, du måtte ha hört fel.

— Nej då, säger beväringen, musikdirektören sa: det heter "Som du, som du", och jag *heter Pettersson.*

*

Fröken Bladstjälk var mycket vacker, men hon hade också ett skarpt huvud, och när därför unge Blom sade att han ville slå vad om tio kronor, att han kunde kyssa henne utan att vidröra henne, höjde hon ironiskt på ögonbrynen och sade:

— Omöjligt! Jag antar vadet!

Varpå unge Blom slog armarne om henne och tryckte sina läppar mot hennes.

Fröken Bladstjälk stampade i golvet.

— Men, människa, visst vidrörde ni mig!

— Ja, ja, sade hr Blom milt, jag förlorade vadet — här äro de tio kronorna.

Vi bliva mycket tacksamma, om Ni intresserar Edra vänner och bekanta för prenumeration å
Kvinnornas Tidning
under instundande Oktoberkvartal.
PRIS ENDAST 2 KRONOR!
Prenumerera på närmaste postkontor!